

УКРАЇНСЬКЕ БОТАНІЧНЕ ТОВАРИСТВО
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ БОТАНІКИ ІМЕНІ М.Г. ХОЛОДНОГО
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

МАТЕРІАЛИ XV З'ЇЗДУ
УКРАЇНСЬКОГО БОТАНІЧНОГО
ТОВАРИСТВА

Івано-Франківськ,
30 вересня — 4 жовтня 2024

Видавничий дім
«Гельветика»
2024

UKRAINIAN BOTANICAL SOCIETY
NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF UKRAINE
M.G. KHOLODNY INSTITUTE OF BOTANY
MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
KHERSON STATE UNIVERSITY
VASYL STEFANYK PRECARPATHIAN NATIONAL UNIVERSITY

**PROCEEDINGS
OF THE 15th CONGRESS
OF THE UKRAINIAN BOTANICAL
SOCIETY**

30 September — 4 October, 2024,
Ivano-Frankivsk, Ukraine

Publishing house
“Helvetica”
2024

УДК 58(477)(062.552)
МЗ4

Матеріали XV З'їзду Українського ботанічного товариства (Івано-Франківськ, 30 вересня — 4 жовтня 2024). — Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2024. — 232 с.

Proceedings of the 15th Congress of the Ukrainian Botanical Society (30 September — 4 October, 2024, Ivano-Frankivsk, Ukraine). — Odesa : Publishing house “Helvetica”, 2024. — 232 p.

ISBN 978-617-554-319-1

До збірника включені матеріали наукових доповідей та повідомлень XV З'їзду Українського ботанічного товариства (м. Івано-Франківськ, 30 вересня — 4 жовтня 2024 р.), в яких розглядаються систематика, флористика та географія судинних рослин, фікологія (альгологія); бріологія; ліхенологія; мікологія; геоботаніка та екологія; флористичні та мікологічні знахідки; морфологія та анатомія; охорона рослинного світу та довкілля; біотехнологія, фізіологія та біохімія; клітинна та молекулярна біологія; селекція та інтродукція; ресурсознавство; історія наукових досліджень; наукові колекції рослин та грибів; ботаніка та мікологія у вищій школі; громадська наука та популяризація наукових знань. Матеріали подані переважно в авторській редакції. Видання розраховане на науковців, викладачів, працівників у галузі охорони природи, аспірантів, студентів природничих спеціальностей, аматорів-натуралістів.

The book includes the materials of scientific reports and posters of the XV Congress of the Ukrainian Botanical Society (Ivano-Frankivsk, September 30 — October 4, 2024), covering the fields of systematics, floristics and geography of vascular plants, phycology (algology); bryology; lichenology; mycology; geobotany and ecology; floristic and mycological finds; morphology and anatomy; conservation of plants, fungi, and the environment; biotechnology, physiology and biochemistry; cell and molecular biology; plant breeding and introduction; resource science; history of scientific research; scientific collections of plants and fungi; botany and mycology in higher education; citizen science and popularization of scientific knowledge. The materials are presented mainly as provided by the authors. The publication is intended for scientists, nature conservationists, graduate students, students of natural sciences, and amateur naturalists.

Затверджено до друку

Центральною Радою Українського ботанічного товариства
Науковим комітетом XV З'їзду Українського ботанічного товариства
Вченою радою Інституту ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України
17 вересня 2024 р. (протокол № 9)

Автори повністю відповідають за наукову достовірність, зміст і стиль своїх публікацій. Погляди, висновки й точки зору, висловлені авторами у статтях, можуть не збігатися з поглядами, висновками й точками зору наукового комітету, установ-організаторів конференції, Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України та/або Національної комісії з питань Червоної книги України.

© Автори публікацій, 2024

© Українське ботанічне товариство, 2024

© Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України, 2024

© Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника, 2024

© Херсонський державний університет, 2024

ISBN 978-617-554-319-1

***LENS CULINARIS (FABACEAE)*
У КУЛЬТИВОВАНІЙ ФЛОРИ УКРАЇНИ**

Вікторія КОЗАК, Світлана ПИДА

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира

Гнатюка, Тернопіль, Україна

E-mail: shelest.1995@ukr.net, spyda@ukr.net

Рід сочевиця (*Lens* Mill.) в Україні представлений чотирма видами, серед яких 3 є дикорослими (*L. nigricans* (M. Bieb.) Webb & Berthel., *L. orientalis* (Boiss.) Schmalh., *L. ervoides* (Brign.) Grande) та 1 культурний — *L. culinaris* Medik. (Определитель высших растений Украины, 1987; Mosyakin, Fedoronchuk, 1999). Останній є важливою харчовою рослиною, яку споживають у всьому світі (Kaale et al., 2023).

Донедавна найбільшим виробником сочевиці у світі була Індія, але на сьогодні Канада перебрала на себе лідерство (частка виробництва — 44%, посівна площа — 1,34 млн. га). Загалом за останні два десятиліття (2001–2020 рр.) світове виробництво сочевиці зросло на 107% (Ahmad et al., 2018; Kaale et al., 2023).

В Україні *L. culinaris* вирощують з XIV століття (Мазур та ін., 2021). До початку Другої світової війни вид займав друге місце серед бобових, а обсяги його культивування становили до 100 тис. т зерна (Черенков, 2013). Нині поступово збільшуються посівні площі: у 2016 р. сочевицею було засіяно біля 8 тис. га, а в 2019 р. — 20 тис. га (Присяжнюк та ін., 2017). На 2023 рік у Державному реєстрі сортів рослин, які є придатними для поширення в Україні, зазначено 10 сортів. В основному її сіють у Полтавській, Харківській, Сумській, Вінницькій та Тернопільській областях (Міністерство аграрної політики України, 2023).

Lens culinaris — посухостійка трав'яна рослина, заввишки 30–60 см. Стебло пряmostояче або напівлежаче, чотиригранне. Листки парнопірчасті, з 2–8 парами листочків. Коренева система стрижневого типу, на коренях розвиваються бульбочкові бактерії, симбіоз яких з культурою підвищує врожай, вміст білків і вітамінів у насінні. Квітки дрібні, забарвлення віночка залежить від підвиду. Плід — двостулковий одно-, тринасінний біб. Насіння лінзоподібної форми, маса 1000 насінин 20–90 г. Характеристики насінин лежать в основі класифікації сочевиці на підвиди та ринкові типи (Черенков, 2013).

В Україні власна селекція культури знаходиться на низькому рівні (Мазур та ін., 2021), тому одним із її основних напрямів є підвищення потенціалу врожайності та відбір чистих ліній із місцевого матеріалу (Кулініч, 2004). *Lens culinaris* є перспективною бобовою культурою, що здатна вирішити проблему дефіциту харчових білків та підвищення родючості ґрунту шляхом біологічної фіксації азоту і придатна до вирощування практично у всіх регіонах України.

Ищук Л., Грабовий В. СТАН ПАРКОТВІРНИХ ПОРІД У НАЦІОНАЛЬНОМУ ДЕНДРОЛОГІЧНОМУ ПАРКУ “СОФІЇВКА” НАН УКРАЇНИ	173
Клименко С., Кустовська А. СОМАТИЧНІ МУТАЦІЇ В СЕЛЕКЦІЇ НОВИХ СОРТІВ КИЗИЛУ (<i>CORNUS MAS</i>)	174
Козак В., Пида С. <i>LENS CULINARIS (FABACEAE)</i> У КУЛЬТИВОВАНИЙ ФЛОРИ УКРАЇНИ	175
Конончук О., Герц А. КУЛЬТУРА МІСКАНТУСУ ГІГАНТСЬКОГО (<i>MISCANTHUS ×GIGANTEUS</i>) В ҐРУНТОВО-КЛІМАТИЧНИХ УМОВАХ ТЕРНОПІЛЛЯ	176
Кравець М. ПЕРСПЕКТИВИ ІНТРОДУКЦІЇ КАВУНА ЗВИЧАЙНОГО (<i>CITRULLUS LANATUS</i>) В УМОВАХ ЗАХІДНИХ ОБЛАСТЕЙ УКРАЇНИ .	177
Кубінський М., Мельничук О. ПОСУХОСТІЙКІСТЬ ПРЕДСТАВНИКІВ РОДУ <i>JUGLANS</i> ЗА ЇХ ІНТРОДУКЦІЇ В КРЕМЕНЕЦЬКОМУ БОТАНІЧНОМУ САДУ	178
Меженський В., Меженська Л. ІНТРОДУКЦІЯ НОВИХ ТАКСОНІВ ДЕРЕВНИХ РОСЛИН ПІДТРИБИ <i>MALINAE (ROSACEAE)</i> В УКРАЇНІ.	179
Неграш Ю. ДИКІ ПЛОДОВІ РОСЛИНИ ПРИРОДНОЇ ФЛОРИ СЕРЕДНОЇ АЗІЇ В УМОВАХ ІНТРОДУКЦІЇ У НБС ІМЕНІ М.М. ГРИШКА НАН УКРАЇНИ (КИЇВ).	180
Рибак М., Діденко І., Фабрика М., Чеканов М. ІНТРОДУКЦІЯ <i>PETROSEDUM SEDIFORME EX SITU</i> НАЦІОНАЛЬНОГО ДЕНДРОЛОГІЧНОГО ПАРКУ “СОФІЇВКА” НАН УКРАЇНИ	181
Солошенко В. БОТАНІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ВИДІВ РОДУ <i>RIBES</i>	182
Спрягайло Ол., Спрягайло О. ВІКОВІ ДЕРЕВА У БОТАНІЧНІЙ ПАМ’ЯТЦІ ПРИРОДИ “АЛЕЯ ГОРІХА ЧОРНОГО” (ЧЕРКАСЬКА ОБЛАСТЬ).	183
Тарабун М. АНАЛІЗ ТАКСОНОМІЧНОЇ СТРУКТУРИ ВІДДІЛУ <i>PINOPHYTA</i> ТРОСТЯНЕЦЬКОГО ПАРКОВОГО КОМПЛЕКСУ	184
Чеснокова І., Рижко В., Голокоз А., Ковтун О. ІСТОРІЯ СТВОРЕННЯ ТА СУЧАСНИЙ СТАН КОЛЕКЦІЇ СУКУЛЕНТНИХ РОСЛИН ЗАКРИТОГО ҐРУНТУ БОТАНІЧНОГО САДУ ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І.І. МЕЧНИКОВА.	185
Шкута С. ПЕРСПЕКТИВИ ВИРОЩУВАННЯ <i>PAULOWNIA TOMENTOSA</i> У КРИВОРІЗЬКОМУ БОТАНІЧНОМУ САДУ	186
Vasylenko A., Vus N., Shevchenko L., Hliantsev A. BROADENING OF THE GENETIC BASE OF UKRAINIAN PEA (<i>PISUM</i>) VARIETIES	187
СИСТЕМАТИКА, ФЛОРИСТИКА ТА ГЕОГРАФІЯ СУДИННИХ РОСЛИН	
Барановський Б., Іванько І., Кулік А., Кармизова Л., Ніколаєва В., Жихарева А. ФЛОРИСТИЧНЕ РІЗНОМАНІТТЯ ЛАНДШАФТНОГО КОМПЛЕКСУ ПРИСАМАР’Я ДНІПРОВСЬКЕ.	188

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**МАТЕРІАЛИ XV З'ЇЗДУ
УКРАЇНСЬКОГО БОТАНІЧНОГО ТОВАРИСТВА**
(Івано-Франківськ, 30 вересня — 4 жовтня 2024)

Науково-технічна редакція
**Науковий комітет XV З'їзду
Українського ботанічного товариства**

Технічна редакція, верстка та оригінал-макет
Ганна Бойко, Тарас Бойко, Денис Решетников

Дизайн логотипу та обкладинки
Наталія Черемних, Віктор Чернявський

Г Е Л Ь В Е Т И К А
В И Д А В Н И Ч И Й Д І М

WWW.HELVETICA.UA

Підписано до друку 23.09.2024 р. Формат 60x84/16.
Папір офсетний. Гарнітура Times. Цифровий друк.
Ум. друк. арк. 13,49. Наклад 100.
Замовлення № 0925-119.
Віддруковано з готового оригінал-макета.

Видавництво і друкарня – Видавничий дім «Гельветика»
65101, Україна, м. Одеса, вул. Інглезі, 6/1
Телефони: +38 (095) 934 48 28, +38 (097) 723 06 08
E-mail: mailbox@helvetica.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 7623 від 22.06.2022 р.